

ЗБІРНИК

інгуальський степ

історія – краєзнавство – родовід – джерела – спадщина

III ВИПУСК

2018

ЗБІРНИК

ІНГУЛЬСЬКИЙ СТЕП

Історія – Краєзнавство – Родовід – Джерела – Спадщина

III ВИПУСК

Видавництво «Ярославів Вал»

Київ, 2018

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО	6
Розділ І. ІСТОРІЯ.....	7
<i>Українська степова колонізація за османським переписом фортець правобережних козацьких полків 1678 р. О. Галенко</i>	<i>8</i>
<i>Деякі документи з історії Чорного лісу 50-60 років XVIII століття. А. Бутко</i>	<i>24</i>
<i>До історії роздачі земель у Єлисаветградській провінції. А.В. Пивовар</i>	<i>33</i>
Розділ ІІ. КРАЄЗНАВСТВО.....	102
<i>До питання про церковне будівництво на території краю в другій половині XVIII – першій третині XIX століть (Херсонщина і правобережна Катеринославщина). А.В. Пивовар</i>	<i>103</i>
<i>Олександрівська церква – втрачена святиня села Башиного. В. Сердюк</i>	<i>169</i>
<i>Духовні острови села Бокове. В.П. Грищенко</i>	<i>179</i>
<i>До питання заснування села Гурівки Долинського району в 2-й пол. XVIII ст. В. Сердюк.....</i>	<i>200</i>
<i>Земля Долинських. В.Г. Маруценко</i>	<i>203</i>
<i>Устинівський «заколот». В.С. Тиліщак</i>	<i>208</i>
Розділ ІІІ. РОДОВІД	210
<i>До питання переселення чернігівських і полтавських козаків у Новоросійський край (Херсонська губернія і правобережна Катеринославщина: 1806-1810 роки). А.В. Пивовар</i>	<i>211</i>
<i>Рід Семени Долинського на Боковій. В. Сердюк.....</i>	<i>228</i>
<i>Єлисаветградський Бакунін. К.В. Шляховий</i>	<i>237</i>
<i>Чотири прізвища жителів с. Бокового Долинського р-ну. Записи у метричних книгах 18-20 ст. Частина 3. А. Чарута.....</i>	<i>240</i>
<i>Про рід Шарат. Л. М. Блідар</i>	<i>249</i>

Розділ IV. ДЖЕРЕЛА	256
<i>Початки присутності кримських татар на Правобережжі Дніпра (у світлі листа османського Султана Сюлеймана Пишого до польського короля Сигізмунда I 1542 р.). О. Галенко</i>	257
<i>Відомості 1784 року про заселення правобережних повітів Катеринославського намісництва за матеріалами IV ревізії населення. А.В. Пивовар</i>	263
<i>Неопубліковані листи І. М. Синельникова до В. С. Попова 1784 – 1787 років. О.В. Чорний</i>	329
<i>Відомості про деякі купчі на землю в межах території Херсонщини та Правобережної Катеринославщини у 1800 – 1806 роках. К.В Шляховий</i>	340
<i>Про відкриття шинків при хуторах казенних поселян Катеринославської губернії за матеріалами справи 1808-1809 років. В. Дідик</i>	354
<i>Відомості про поміщицькі поселення Єлисаветградського повіту за підсумками 6-ї ревізії населення: 1811-1812 роки. Н.В. Жахалова, А.В. Пивовар</i>	364
Розділ V. СПАДЩИНА	383
<i>Стаття Аполлона Скальковського «Єврейський полон в Запорозжжі 1770-1772 рр.» Упорядник В. Сердюк</i>	384
<i>Літопис Вознесенської церкви села Петрове священика Антонія Манжелея. Упорядник О. Пасічняк</i>	387
УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ	395
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	396
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	422
НАШІ АВТОРИ	453

Українська степова колонізація за османським переписом фортець правобережних козацьких полків 1678 р.

У даному документі з османського архіву наведено список 329 укріплених міст та містечок з десяти козацьких полків Правобережної України, включно з тими лівобережними сотнями, що належали до Чигиринського, Київського, Канівського та Черкаського полків. На першій сторінці документу написано розпорядження відправити його до архіву, датовану 18 сафара 1089 р. мусульманського літочислення, що відповідає 10 квітня 1678 р. Як видно, цей реєстр містить великий обсяг даних про територію, населення, воєнно-адміністративний устрій, урбаністику, фортифікацію і топонімію, що відносяться до козацької України. Оскільки реєстр написано арабським письмом, яким послуговувалася османсько-турецька мова, дана публікація пропонує його українську транскрипцію в розрахунку на зацікавлення ним української публіки та істориків.

Для історії України цей реєстр надає цінне свідчення про українську колонізацію. По-перше, у ньому детально зафіксовано заселену українцями територію степу, в основному територію між Дніпром та Дністром. По-друге, він виокремлює саме урбаністичну складову української колонізації, перерахувавши лише міські поселення без сіл.

Колонізація Півдня є центральним явищем в історії України. Вона розсунула національну територію українців на степ до Чорного та Азовського моря, включно з Кримським півостровом. Це явище помітне й у світовій історії, адже Україна стала першим ареалом Євразійського степу, де землеробська цивілізація потіснила цивілізацію кочових скотарів. Тим самим кордон Європи теж посунувся на схід, адже рушієм колонізації та споживачем її продуктів була саме Європа. Не випадково Україна зажила собі слави саме “європейської житниці,” про що українцям не зайве пам’ятати тепер, коли вони відстоюють свій європейський вибір перед лицем російської агресії та ще й на колись освоєному Півдні.

Дослідження української колонізації заледве розпочалося у 1920-х рр, як радянська влада його припинила. Колонізація і досі маловідома і малодоцінена як в українській історіографії, так і у національній пам’яті. Її здобутки були штучно знецінені і затінені завоюваннями Російської імперії у Надчорномор’ї кінця XVIII – початку XIX ст. А сучасна українська історіографія ще й досі не подолала інерції радянських схем і лише доходить до розуміння ролі цього явища в історії країни.¹

Крім інерції українських істориків, дослідження колонізації стримується браком джерел, який у свою чергу завдячує тому, що головним рушієм української колонізації виступала приватна ініціатива, а не держава. Отож, пропонований документ надає напевно цінний масив інформації про зону української колонізації. Він ще й відноситься до періоду саме козацької адміністрації, адже дата створення документу збіглася із завершенням приблизно двадцятилітнього періоду козацького урядування на Правобережжі: воно скоро занепало по зреченні Петра Дорошенка (1665-1676) гетьманства і відновилося допіру 1685-1714 рр.² Масове ж переселення мешканців Правобережжя на Лівобережжя 1678-1679 рр., відоме як “великий згін”, взагалі знищило певні наслідки колонізації.

Це свідчення тим вагомніше, що його залишив уряд Османської держави, яка поступалася своїми землями українцям, та ще й задовго до російських завоювань. Османський список доводить при цьому, що українська колонізація спиралася на значне оборонне будівництво та заснування міст. Хоча спорожнілі після “великого згону” поселення на Правобережжі з часом відновилися, навіть під старими назвами, більшість з них були далі відомі як села. Існування ж густої мережі укріплень та

¹ М. Грушевський 1925 р. ініціював цілу програму дослідження регіонів України, в рамках якої окремим напрямком було виділено саме Південь. Центральною темою дослідження Півдня було визначено колонізацію. Однак програму було згорнуто, а підготовлений на початок 1930 р. збірник статей “Полуднева Україна,” ніколи не був надрукований. М. Грушевський описав свій проект та обставини його закриття у передмові до цього збірника. Окремі його статті побачили світ лише у 1990-х рр., а передмова М. С. Грушевського ще пізніше. – Див.: Степ і море в історії України. Кілька слів щодо пляну і перспектив цього дослід / М. С. Грушевський ; авт. вступної статті О. В. Ясь // Український історичний журнал. – Київ, 2016. – № 1. – С. 176 – 194.

² Gajetsky G. The Cossack administration of the Hetmanate. Cambridge, MA: Harvard Ukrainian Research Institute, 1978, p. 567-568.

міст, засвідчене у цьому документі, демонструє високий ступінь самоорганізації українців.

Особливої уваги заслуговує і ще один відомий, але мало доцінений факт. Назви деяких населених пунктів з цього документу мають назви тюркського походження, приміром, Кременчук, Іркліїв, Кочубіївка, Болобанівка та інші. А є ще й такі, в яких можна розпізнати перекинуття або перекидки українською. Приміром, у назві Кальні Болота сполучено і узгоджено слів'янізоване тюркське слово (“кал”) та близьке за значенням українське слово “болото.” Отакі назви доводять не що інше, як факт заснування принаймні деяких українських міст та містечок на місці поселень попередніх господарів степу. Деякі з них могли бути й міськими поселеннями, укріпленнями або торжищами. Справді, згаданий Кременчук навіть означає турецькою і татарською “маленьку фортецю”. Ці факти, з одного боку, відкривають для дослідження сліди епохи, яка зникла внаслідок української колонізації. З іншого боку, вони демонструють успадкування українцями знань та вмінь тюркських народів, що було суттєвою рисою української колонізації. Засвоєння степової культури пояснює успіх стихійної колонізації, що спиралася не на мобілізацію державних ресурсів, а на приватний інтерес та здатність людей навчатися. Не випадково українська національна культура українців має чимало запозичень від степових сусідів. При тому культурний обмін не суперечив воєнному характеру та територіальним здобуткам української колонізації – науку воювати українці мусили переймати теж.

Свідчення про здобутки українців та культурний діалог зі степовиками у минулому надає українцям підстави для виправлення негативної історичної пам'яті про взаємини з кримськими татарами, без вигадок про братство, ігнорування воєнних конфліктів та українського фольклору. Таке переосмислення українсько-кримськотатарських нині як раз на часі через російську окупацію Криму. Та не менш важливо, що ускладнення картини українсько-тюркських стосунків спонукає до вже давно назрілого переосмислення української історії, щоби Південь знайшов в ній своє місце.

Пропонований документ зберігається в османській секції Архіву Прем'єр-Міністра Республіки Туреччини (Başbakanlık Osmanlı Arşivi) у Стамбулі, фонд реєстрів податкових переписів та пожалувань (Tapu ve Tahrir Defterleri), шифр ТТ 808.

Походження цього документу викликає питання. Здається, що список українських міст та містечок не зовсім доречно потрапив до документів фіскального призначення, які складають фонд реєстрів. Проте він мав інший стосунок до цього фонду, який пояснює резолюція, написана на першій сторінці. У ній якийсь високий урядовець, скоріше за все верховний везір, розпорядився (*buyuruldu* “було ізволено”) “узяти й тримати в імперському сховищі реєстрів поряд з реєстрами еялету Каманіче”. Еялет Каманіче – це була провінція, утворена османцями із завойованих в ході кампанії 1672 р. територій Поділля і названа за адміністративним центром – Каманіче себто Кам'янцем в османській вимові.³ Османці, дійсно, запровадили там власну фіскальну організацію і з цією метою проводили там переписи, причому перший з них правдоподібно було здійснено негайно по завоювання 1672-1673 рр.⁴ Тож відправляючи переписи України на одну полицю з переписами власної провінції Подолья, османський урядовець якнайпереконливіше продемонстрував, що уявляв дві території одним цілим, а саме Україною.

Заголовок цього документа і містить назву “Україна”, а власне *Ukrayna memleketi* “країна Україна” (*memleket* - букв. “володіння”). При тому османці теж розрізняли в ній Право- та Лівобережжя, згідно з традицією та політичними реаліями поділу країни по Дніпру. Тільки вони називали дві половини, виходячи з власної орієнтації, себто дивлячись зі столиці імперії, тож вийшло “по цей бік” та “по той бік” Дніпра (тур. Озі).

Словом, не улягає сумніву, що османський уряд цілеспрямовано зібрав оці дані про Україну, якщо вони мали в його очах таку саму вартість, як і діючі податкові переписи еялету Подолья.

Однак документ нічим не видає, у чому саме полягав урядовий запит. Навряд чи йшлося про фіскальні справи, тому що погоджуючись надати Україні протекцію, османський уряд звільняв її навіть від виплати хараджу, себто данини, не кажучи про регулярне оподаткування.⁵ Єдиний натяк

³ Спеціальне дослідження див.: Kołodziejczyk D. *Podole pod panowaniem tureckim: Ejalet Kamieniecki, 1672-1699*. Warszawa: Polczek, 1994. 256 s.

⁴ Перший перепис не зберігся, але факт його проведення засвідчений, зокрема і згадками про нього у другому переписі 1681 р. Видання другого перепису див.: Kołodziejczyk D. *The Ottoman Survey Register of Podolia (cf. 1681) Defter-i mufassal-i Eyalet-i Kamaniçe*. KyivCambridge, MA, 2004. Part I 672 p., Part 2 (facsimile), 362 p. Згадки про раніший перепис див. у цьому ж виданні, частина I, с. 13-14.

⁵ Докладна дискусія про статус козацької України під османським суверенітетом, в тому числі й фіскальний імунітет див. Ostapchuk V. “Cossack Ukraine in and out of Ottoman Orbit” in *The European tributary States of the*

– це дата згаданої резолюції, що припадає на саму середину підготовки походу на Чигирин 1678 р. Урочисте оголошення походу відбулося 14 березня (21 мугаррама 1089 р.), а поміж 21 березня та 30 квітня султанський табір стояв на полі Давуда Паши за стінами Стамбула⁶ там збиралося військо і проводилася підготовка до походу. Очевидець і літописець, на жаль, надто пише загально і красивим слогом, що “було вжито усіх заходів щодо наведення порядку на кордонах ісламу та інших потреб воєнної кампанії” (*ahvâl-i nizâm-ı serhadd-ı İslâmiyye ve levâzımât-ı sâ'ire-i seferiyye bi't-tamâm görilüp*).⁷ Але з інших джерел відомо, що османці проводили розвідку та підготовку майбутнього театру бойових дій. У березні якийсь Алі Ага з Буджаку (Ак-Кермана?) із загоном у 150 буджацьких татар та 50 українських козаків їздив від Дністра до р. Синюхи, щоби визначити маршрут та місця зупинок для османського війська у поході на Чигирин.⁸ У квітні, ще до виступу османського війська у похід, на Дністрі вже зводився міст для переправи.⁹ У зв'язку з воєнними приготуваннями зацікавлення османських військових укріпленнями на майбутньому театрі бойових дій не викликає запитань, а лише свідчить про ґрунтовність підготовки та планування походу.¹⁰

Промовистим натяком на те, що цей реєстр було створено для Чигиринського походу, служать примітки про відстань у годинах їзди між Чигирином та містечками Чигиринського полку. Така інформація є ще тільки для Черкаського полку, натякаючи, що Черкаси також були ціллю походу. Напевно, ще одна копія цього реєстру була виготовлена для походної канцелярії головнокомандувача.

Підготовку до походу очолив сам верховний везір Мерзіфонлу Кара-Мустафа Паша. Він же його і очолив. Тому не доводиться сумніватися, що і резолюція на документі належала саме йому (хоча й написана рукою канцеляриста).

Закономірно запитати про походження в османців таких докладних про велику територію. Поза сумнівом, їх узято з якогось документу, точніше перепису. Навряд чи його могли виконати османці, які не запроваджували своєї адміністрації на Правобережжі навіть за умов протекторату у часи гетьманування Петра Дорошенка. Скоріше за все такий документ був підготовлений канцелярією самого гетьмана. Справді, аналогічний список був виконаний дещо раніше, поміж 1654 та 1656 рр., для московського царя Олексія Михайловича. До нього внесено 324 укріплених (“городов” та “городков”) та неукріплених (“мест” та “местечек”) поселень з тодішніх сімнадцяти полків по обидва береги Дніпра.¹¹ Існування двох списків та наявність в них українських термінів переконує, що такі реєстри були продуктом саме гетьманської канцелярії та податківців.

Можливим джерелом такої документації для османців були козаки, які перебували на території Османської імперії. У цьому зв'язку можна згадати про оточення Юрія Хмельницького. У його почті під час Чигиринських кампаній був і “резидент,” як називався постійний представник гетьмана Петра Дорошенка у Стамбулі.¹² Усі підлегли Османам держави були зобов'язані тримати у Стамбулі свого представника (по-османськи він звався “капи-кетгюдаси”).

Так чи інакше реєстр було виконано з допомогою та навіть у присутності якогось українського канцеляриста. У цьому переконує старанність та ретельність записів, адже османський писар міг записати назви лише на слух і зробив це доволі точно і послідовно. У деяких назвах помітно, що він не розпізнав за українською вимовою тюркських назв. Приміром, згадуваний Кременчук у реєстрі записано з іншою літерою, ніж писалася у вихідному тюркському слові *kermen* “фортеця” і яке додано у цьому документі до назви Черкас – Черкес Керман. Правдоподібно, в цього реєстру були

Ottoman Empire in the sixteenth and Seventeenth Centuries/ ed. Gábor Kármán and Lovro Kunčević. Leiden-Boston: Brill, 2013, p. 123-152.

⁶ Повний текст джерела (транслітерований-транскрибований латиницею) доступний у докторській дисертації Назіре Карачай Тюркал, див.: Türkal, N. K. Silahdar Findıklılı Mehmed Ağa. Zeyl-i Fezleke (1065-22 Ca.1106/ 1654-Şubat 1695) (Tahlil ve metin): Doktora Tezi. İstanbul, Marmara Üniversitesi, 2012, s. 697, 699. За надання тексту я вдячний колезі, османісту О. Б. Кульчинському.

⁷ Там само, с. 699.

⁸ Матеріали допитів полонених учасників цієї розвідки див.: Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России. Том 13 (1677-1678) СПб, 1885. Док. 127 (стб. 554 – 555), 128 (стб. 558-559)б 130 (стб. 568-572)

⁹ Там само, док. № 132 (стб. 581)

¹⁰ Докладно про османські заходи приготування до воєнних кампаній див.: Murphey R. Ottoman Warfare, 1500-1700. Rutgers University Press, 1999. 278 p.

¹¹ Белокуров С. А. “1654-1656 гг. Перечень городов, городков, мест и местечек в Черкасских полках” ЧОИДР, 1905, Т. 2, с. 28-31. Скидається, терміни “города” та “городки” стосувалися укріплених міст та містечок.

¹² Ним був Коваленко, колишній кальницький полковник. – Там само, док. №47 (стб. 191), 137 (стб. 601-2).

й підготовчі матеріали, тому на копії з архіву у кількох місцях проставлено канцелярський розчерк *sahh* – “вірно.” Очевидно, ще одна копія цього реєстру мусила осісти у походній канцелярії везіра.

Необхідно тепер встановити значення термінів що вживалися для населених пунктів.

Міста-фортеці України позначені у реєстрі двома термінами кал’а і паланка. Слово арабського походження кал’а (*qal’a*) означало фортецю і поширювалося також на міста з огляду на звичайну наявність в них укріплень. Словник османської мови Францішка Менінського (1623-1698, француз на польській та австрійській службі) тлумачить цей термін латиною як *agx* (укріплення, цитадель), *castellum* (фортеця), *urbs* (місто).¹³ Термін паланка (грецького чи угорського походження) означав у тому ж словнику невелике укріплення, окремий форт або ж поселення, обнесене валом та/або дерев’яним палісадом/частоклом (*castello circondato di palizzate*), “простий замок” (*zamek podly*).¹⁴ Обидва слова зберегли своє значення в османській мові і надалі.¹⁵

У реєстрі є два заголовки стосовно Паволоцького та Білоцерковського полків, які повідомляють, що за укріпленнями якимось чином рахувалися якісь села (тур. *köy*):

- Паланки, що підлягають фортеці Паволоч та її полковнику, у яких, на додачу до їхніх сіл, нині перебуває населення;
- Паланки, які підлягають фортеці та полковнику Білої Церкви, і нині, на додачу до їхніх сіл, вони перебувають посеред ласького племені.

Ці записи не пояснюють суті приналежності сіл до міських поселень, але вони наочно демонструють, що фортеці та паланки відрізнялися від сіл.

Залишається з’ясувати реальний зміст термінів *кал’а* та *паланка*, що позначали укріплення? Навряд чи вони відображали різні типи, тому що перший у цьому реєстрі відносився виключно до полкових столиць, а решта поселень названо паланками. Вищезгаданий московський перелік, схоже, виділяє укріплені поселення (“города” і “городки”) від неукріплених (“мест” и “местечек”), але і це потребує перевірки.

На щастя, не так мало з фортець пропонованого реєстру можна побачити очима сучасника. У записках Павла Алепського про подорож Антіохійського патріарха Макарія у Москву 1652-1659 рр. занотовано кожну зупинку патріарха по дорозі. В них обов’язково відзначається наявність фортифікаційних споруд, церков, будинків та інших елементів міського пейзажу. Звичайно, від спостережень та записів духовної особи не можна очікувати експертних свідчень про фортифікацію. Щогірше переклади цього твору вносять додаткову плутанину суперечливими або непослідовними визначеннями. Приміром, одне й те саме поселення (зокрема, Димитрашковка, Ободовка) може називатися то містом, то містечком. Звернення ж до рукописів виходить далеко за рамки предмету даної студії. Список А. Кримського, що зберігається у Києві, на жаль, надто скорочений; в ньому майже повністю пропущено опис шляху по Правобережжю.¹⁶ Проте записки Павла Алепського насичені різноманітними реалістичними подробицями, та й зауважив їх зручно лише один спостерігач. Тому це джерело інформативне і доволі надійне. Нижче пропонується вибірка повідомлень з його перекладу на польську мову від Марії Ковальської¹⁷.

Павло Алепський вирізняє міста з містечками від сіл, у кількох місцях узагальнює свої спостереження про українські фортеці. Він стверджує, що зазвичай в них три обводи з міцних дерев’яних валів: зовнішній має палісад, щоби зупинити кінноту, а два внутрішні додатково мають перед собою рови. У замку (*hisar*), під яким мабуть і варто розуміти внутрішній обвод укріплень, є гармати. Рів довкола замку чи міста наповнений водою і в’їзд туди пролягає через міст, який знищується в разі небезпеки. Автор пояснює, що оборонні споруди зводилися для убезпечення від несподіваних нападів татар (с. 30, 31, 39). Перед цим, щоправда, автор пише, що довкола кожного міста зведено один зовнішній дерев’яний вал, а другий – усередині (с.30).

¹³ Francisci a Mesgnien Meninski Lexici arabico-persico-turcici... Tomus 3. S.l., s.d. p. 1041.

¹⁴ Franciscus Mesgnien/Meninski. Thesaurus linguarum Orientalium Turcicae, Arabicae, Persicae. T. I. Vienna, 1680, p. 883

¹⁵ Redhouse J.W. Turkish and English Lexicon. 2nd edition. Istanbul, 1890, p. 435 (паланка: земляне укріплення, редут), p. 1469 (кал’а: замок, фортеця)

¹⁶ Див. нещодавнє видання списку: “Путешествие патриарха Антиохийского Макария”. Киевский список рукописи Павла Алеппского: Издание, перевод, комментарии, предисловие Ю. И. Петровой, под ред. В. С. Рыбалкина. Киев: Институт востоковедения им. А. Крымского, 2015. 268 с. Про недоліки перекладу див. мою рецензію в: Український історичний журнал, 2016, №1, с. 199-206.

¹⁷ Kowalska, M. *Ukraina w połowie XVII w. w relacji arabskiego podróżnika Pawła, syna Makarego z Aleppo*. Warszawa: PWN, 1986. 118 s.

Наведений опис не робить, однак, різниці між містами та містечками. Крім того, незрозуміло, що в дійсності могли означати слова про “міцний дерев’яний вал,” тоді як це могло означати або вал, насипаний на зрубному каркасі,¹⁸ або власне товсту подвійну стіну, заповнену всередині землею¹⁹ – так звану “начинену стіну” (*dolma duvari*).²⁰ Отож наведемо короткі описи Павла Алепського тих фортець, які також названі у згадуваному османському реєстрі (за винятком Києва – міста поза сумнівом).

Рашков: дуже велике місто, з замком посередині, що оточений дерев’яним валом та гарматами (с. 18)

Димитрашковка: містечко/місто, розташоване на горі, є мури і брама, гарнізон, відзначено достойників міста (с. 19), дерев’яна цитадель, міст (с. 28).

М’ясковка: торговельне містечко, дерев’яні оборонні вали та замок, дві церкви (с. 28).

Жабокрич: укріплене містечко з дерев’яним замком, дві церкви (с. 28).

Ободовка: більше і ладне за інші містечко/місто з дуже великою і високою твердиною, в’їзд по мосту через воду, дві дерев’яні церкви (с. 29).

Балановка: велике місто з дерев’яним замком, оточене валами і ровами, є брама, забезпечене гарматами (с. 30).

Сомовка: укріплене селище з трьох частин, кожна з яких має три оборонні вали і рови, церква (с. 30).

Субарловка (Соболовка?): два укріплені замки з високими валами та глибокими ровами, три церкви, озеро (с.30).

Мочулки: укріплення на пагорбі, оточене двома валами і ставками, дві церкви (с. 30).

Степановка: три укріплення з церквою у кожному (с. 30).

Яновець (Янов): укріплене містечко з церквою (с. 31).

Бузовка (Обозовка): добре укріплене містечко, прегарна церква, навколо стави і млини (с. 31-32).

Орадовка: город, дерев’яний замок, велика дерев’яна церква з 5 куполами (с. 32).

Умань: велике місто з трьома окремими твердинями, одна з них дуже велика, оточена ровами, є вежі, гармати, дев’ять церков включно з великою церквою з критими бляхою куполами, високі і гарні будинки (с. 33-34).

Красная (Краснополка): укріплення та цитадель, церква (с. 35).

Маньковка: “великий город” з потрійним укріпленням і трьома цитаделями, оточений чотирма ставами, чотири церкви (с.35-36).

Буки: “велике місто” з укріпленням та замком на уступі пагорба, став, три церкви і четверта будується (с. 38)

Лищаневка (Лисянка): “велике укріплене місто” в оточенні води і садків, чотири церкви і монастир, купол церкви критий бляхою (с. 39).

Триполья: сильна і неприступна фортеця на вершині гори, дві стіни і два рови, дві церкви (с. 46).

Тульчин: місто із замком, гарматами (с. 47).

Обухов: “укріплене торгове містечко”, дві церкви (с. 48).

Васильків: неприступне місто на вершині гори, три частини з замками, три церкви (с. 48-49).

Бровари: “невелике торгове містечко”, одна церква (с. 79)

Гоголів: велике укріплене місто, замок і два наповнені водою рови, дві церкви (с. 79)

Разом у цій виборці 24 поселення. В усіх них, за винятком лише Броварів, засвідчено оборонні споруди. Що ж до Броварів, то за московським списком майже того самого часу, що й подорож антиохійського патріарха, це поселення теж значаться “містечком.” Але через чверть століття безнастанних воєн логічно побачити це торгове містечко в османському реєстрі вже серед укріплених “паланок.” Отже, можна з впевненістю уважати, що термін “паланка” в османському реєстрі означав саме укріплення.

Побачити різницю між містом-фортецею (кал’а) та паланкою у світлі свідчень Павла Алепського теж не випадає. З наведеної вибірки лише Умань фігурує у досліджуваному реєстрі як

¹⁸ Османський хроніст і учасник Чигиринського походу 1678 р. Финдикли Сілягдар Мегмед Ага в одному місці пише про “вал (*sedd*), зі складених дерев’яних колод, засипаних землею” (*ağaçdan çatılmış toprak dolma bir sedd*) – цит. за: Türkal, N. K. Silahdar Fındıklılı Mehmed Ağa. Zeyl-i Fezleke (1065-22 Ca.1106/ 1654-Şubat 1695) (Tahlil ve metin): Doktora Tezi. İstanbul, Marmara Üniversitesi, 2012, s. 721.

¹⁹ “Огорожений перев’язями з сосни, заповненими усередині землею” (*Ak çam ağacından içi toprak dolma çatmalarıyla yapıp*) – Там само, с. 710.

²⁰ Murphy R. *Ottoman warfare, 1500-1700*. P. 113

місто (кал'а). До паланок у реєстрі віднесено такі відомі міста, як Рашков, Тульчин, Обухів, Васильків. Павло Алепський також написав про деякі паланки з османського реєстру, що вони були містами (*balda*), іноді навіть великими, хоча у пізніші часи вони відомі радше як села (в кращому випадку “селища міського типу”): це – Димитрашковка, Ободовка, Орадовка, Балановка, Маньковка, Буки, Лисянка (Лищаневка), Триполья, Гоголів. Отже, наведений Павлом Алепським матеріал підтверджує висловлене раніше припущення, що термін кал'а був зарезервований в османському реєстрі лише для полкових центрів, і не вказував на розмір чи тип фортифікації.

Таким чином, пропонований османський реєстр не лише перераховує укріплені міста та містечка у правобережних козацьких полках, але й сигналізує про урбаністичний характер багатьох населених пунктів, що відомі як села. Завдяки запискам Павла Алепського переконуємося, що ці поселення, справді, мали укріплення (рови, вали, стіни, вежі, брами, стави), ринки (“торгове містечко”), по декілька церков.

Реєстр написано простим чітким почерком насх для зручного прочитання. Але не викликає сумніву, що писар, який уклав чи переписав даний реєстр, не розумів української. Найкраще це помітно у розривах назв (напр. *Nabarî Bisî* - Неберибіс, *Pira Volôçna* - Переволочна, *Mânca Liyavka* - Манджаліївка). Та й на слух чужі назви сприймалися погано. Хоч в основному писар прискіпливо випишував незнайомі слова по складах, він все-таки подбав, щоби пристосувати українські назви для турецької вимови: звуки вставлялися, мінялися місцями, замінялися іншими, тощо. Запис цих назв арабським письмом, яким користувалася османська мова, також становив виклик, тому що це письма дуже приблизно передає і турецькі звуки, особливо голосні. Для точнішої передачі українських назв використовувалися додаткові позначки голосних. Та попри всю старанність та уважність писаря, що заслуговують визнання, його записи передають українські назви лише приблизно, а не раз написане можна прочитати кількома способами, приміром назву Губник можна прочитати Гопник, Кована Лапа – Кованлія. Тому українська транскрипція цього документу, по-суті, може бути лише гіпотетичною. З огляду на це, даний реєстр пропонує на додачу до української транскрипції також транскрипцію сучасною турецькою латиницею. В ній голосні літери з діакритичним знаком ^ показують ті, що в оригіналі були записані літерами. Літери без таких діакритичних знаків відповідають голосним, що в оригіналі були позначені огласовками, або не позначені взагалі.

Дефтер ТТ 808. Українська транскрипція.

арк. 1

Резолюція: Изволено узяти й тримати в імперському сховищі реєстрів поряд з реєстрами еялету Каманіче 18 сафара (10)89 року гіджри (10 квітня 1678 р.). Вірно.

[Тут] показуються фортеці, паланки й полки країни Украньї, що знаходяться по сей бік річки Дніпро

фортеця Чегрин	Від Чегрина за вісім годин паланка Крилов	Від Чегрина за вісім годин паланка Вороновка	Від Чегрина за шість годин паланка Бужин
Від Чегрина за шість годин паланка Боровічен/ Боровиця	Від Чегрина за вісім годин паланка Капітановка	Від Чегрина за дві години паланка Супотов	Від Чегрина за шість годин паланка Медведовка
Від Чегрина за за десять годин паланка Жаботин	Від Чегрина за вісім годин паланка Борки	Від Чегрина за десять годин паланка Кам'янка	Від Чегрина за дванадцять годин паланка Оловятин
Від Чегрина за шістнадцять годин паланка Ісмїла/Смїла	Від Чегрина за вісімнадцять годин паланка Бакли	Від Чегрина за двадцять годин паланка Орловча	Від Чегрина за двадцять чотири години паланка Городище

Паланки на тому боці річки Дніпро, що підлягають фортеці Чегрин

паланка Веремійовка	паланка Зовнин/ Жовнин	паланка Гавростин/ <i>Хворостин</i>	паланка Боромля	паланка Лукомля
паланка Чегрин Дуброва	паланка Городище	паланка Лясовка	паланка Керменчук	паланка Кишенька?
паланка Переволочна	паланка Манджаліївка	паланка Хведорівка	паланка Остап'є	паланка Говтва

Паланки, що підлягають фортеці та полковнику Черкас

Фортеця Черкас Керман	<i>Від Черкаса за шість годин</i> паланка Мовшина	<i>Від Черкаса за шість годин</i> паланка Блазур	<i>Від Черкаса за чотири години</i> паланка Лясков	
<i>Від Черкаса за шість годин</i> паланка Годали	<i>Від Черкаса за шість годин</i> паланка Талдики/ Талдиги	<i>Від Черкаса за чотири години</i> паланка Вергуни	<i>Від Черкаса за чотири години</i> паланка Степанки	паланка

Паланки по той бік Дніпра, що підлягають фортеці Черкас

паланка Богоскова	паланка Слободка	паланка Чехова	паланка Люботоша	паланка Кропивна	паланка Ірклі
----------------------	---------------------	-------------------	---------------------	---------------------	------------------

Паланки по цей бік Дніпра, що підлягають фортеці та полковнику Канева

фортеця Канев	паланка Межиріч	паланка Міхаловка	паланка Масловка	паланка Трахтеміров
паланка Іржавича	паланка Стайки	паланка Триполья	паланка Яблонов	паланка Ржищів

Паланки по той бік Дніпра, що підлягають фортеці Канев

паланка Домонтов	паланка Пшенична	паланка Бовнюв	паланка Прохори
---------------------	---------------------	-------------------	--------------------

Паланки, що підлягають фортеці Торговиця

фортеця Торговиця	паланка Нерубайка	паланка Капустина Долина	паланка Набарібісі	паланка Кальніболота
паланка Вільховац/ Уліховач	паланка Тальное	паланка Мошоров	паланка Кошинці	

Паланки, що підлягають фортеці та полковнику Умані

фортеця Умань	паланка Орадовка	паланка Христановка	паланка Кублич	паланка Івангород
паланка Яновець	паланка Субарловка	паланка Жатковці	паланка Мочулки	паланка Скибинці
паланка Губник	паланка Чайковка	паланка Гайсин	паланка Онча	паланка Кисляк
паланка Вербич	паланка Монастирище	паланка Каратівка	паланка Чубилов	паланка Княжа Криниця?
паланка Бусовка	паланка Кованлія	паланка Бузовка	паланка Лищаневка	паланка Чамарманіка
паланка Романовка	паланка Мальковка	паланка Бука	паланка Шавулиха	паланка Кам'янка
паланка Іванка	паланка Бабані	паланка Зубриці	паланка Бісаровка	паланка Кіраджоновка
паланка Сушковка	паланка Тішківка	паланка Чачаловка	паланка Раковець	паланка Хмаровка
паланка Саврань	паланка Степановка	паланка Кочубійовка	паланка	паланка

Паланки, що підлягають фортеці та полковнику Кальника

фортеця Кальник	паланка Дашов	паланка Рахни	паланка Бондури	паланка Куна
паланка Городок	паланка Лавухи	паланка Душка	паланка Терлиця	паланка Севастьяновка
паланка Болобановка	паланка Юшковці	паланка Оратов	паланка Животов	паланка Бабин
паланка Парійовка	паланка Ліпхи? Липці?	паланка Чернавка	паланка Липовець	паланка Жорнище
паланка Пісочин	паланка Войтовці	паланка Убовдная	паланка Немров/ Неміров?	паланка Комаров
паланка Виниця	паланка Старажавка	паланка Ховщина	паланка Владовка	паланка Хмільник
паланка Костянтинов Новий	паланка Летичов	паланка Літин	паланка Йовче	паланка Селище
паланка Микулинці	паланка Піріловка	паланка Сокишка	паланка Потош	паланка Джузов
паланка Кусановка	паланка Синява	паланка Синявка	паланка Пилявці	паланка Кам'яногорка

Паланки, що підлягають фортеці Паволоч та її полковнику
Крім її сіл нині у них перебуває населення

Фортеця Паволоч	паланка Турчиха	паланка Володарка	паланка Антонов	паланка Салазановка
паланка Сквиря	паланка Погребище	паланка Борчиховка	паланка Човников	паланка Баліловка
паланка П'ятихов	паланка Тетіїв	паланка Животов	паланка Бердичов	паланка Махновка
паланка Бистрик	паланка Лашчин	паланка Кодня	паланка П'ятка	паланка Сладовище
паланка Котельная	паланка Троянов	паланка Влисков	паланка Житомир	паланка Ходорков
паланка Борошилов	паланка Тодоровка	паланка Водвит'є/Вдовит'є	паланка Курнин	паланка Білополе
паланка Ружин	паланка Черешня			

Паланки, які підлягають фортеці та полковнику Білої Церкви, окрім її сіл, і нині вони перебувають посеред ласького племені

Фортеця Біла Церква	паланка Вольшанка	паланка Санавка	паланка Рокитна	паланка Ковшувата
паланка Настаска	паланка Боярка	паланка Ставище	паланка Триліси	паланка Настов
паланка Матовиловка	паланка Макаров	паланка Ніщов	паланка Ковжов	паланка Кочуров
паланка Радомишль	паланка Віршовка	паланка Черняхів	паланка Хоростишов	паланка Вила
паланка Дідовчина	паланка Черногородка	паланка Сініца	паланка Лясавичі	

Паланки, що нині підлягають фортеці та полковнику Брацлава

Фортеця Брацлав	паланка Тульчин	паланка Кірносівка	паланка Тімоновка	паланка Ікалабане
паланка Сарапановка	паланка Конайче	паланка Соколовка	паланка Китайгород	паланка Ільяшовка
паланка Білоосовка	паланка Михайловка	паланка Василовка	паланка Мачуха	паланка Іскровці

паланка Райгород	паланка Таркановка	паланка Бондоровка	паланка Каташин	паланка Куреньовка
паланка Мазковка	паланка Вербка	паланка Чечельник	паланка Пашкань	паланка Казавчин
паланка Осійовка	паланка Устя	паланка Кириївка	паланка Сомовка	паланка Бершадь
паланка Балановка	паланка Ободовка	паланка Тростянець	паланка Рашков	паланка Димитрашківка
паланка Мамниця Дністровая	паланка Кушанце	паланка Соколовка	паланка Ямполь	паланка Буша
паланка Істине	паланка М'ясковка	паланка Комаргород	паланка Мурафа	паланка Копистрин
паланка Станіслав	паланка Барайлов	паланка Красная	паланка Спихов	паланка Силнице
паланка Жабокрич	паланка Печара	паланка Сокоlecь	паланка Голодовка	паланка Босаков
паланка Іскья	паланка Захарасовка	паланка Киршкінці	паланка Бортники	palanka-i

Паланки, що підлягають фортеці та полковнику Моголова

Фортеця Моголов	паланка Яруга	паланка Біли	паланка Ушиця	паланка Храпчийов
паланка Куча	паланка Ольховач	паланка Калус	паланка Жван	паланка Лядава
паланка Сарабарія	паланка Озаринці	паланка Копайгород	паланка Ловчинац	паланка Куриловці
паланка Кирчановка	паланка Сугакіч	паланка Шаргород	palanka	palanka

Паланки, що підлягають фортеці та полковнику Кийова, нині у московських руках, що по цьому боці Дніпра.

Фортеця Кийова	паланка Обухів	паланка Васильков	паланка Мотовиловка	паланка Чирногородка
паланка Димер	паланка Бороданька	паланка Макаров	паланка Іваньков	паланка Кухарі
паланка Чайковка	паланка Ворсовка	паланка Городище	паланка Радомишль	паланка Савров

паланка Савров Новий	паланка Лесники	паланка Базар	паланка Карастятичі	паланка Норниськ
паланка Чорнобиль	паланка Овручов	паланка Мозир	паланка Горностайполе	паланка Народичі
паланка Довмантов	паланка Копачов	паланка Нашукаров	р	

вірно

вірно

Паланки на тому боці Дніпра, що підлягають Київській

паланка Бровари	паланка Гоголов	паланка Заворичі	паланка Бобровиця	паланка Кобишча	паланка Носовка
паланка Козелець	паланка Семиполки	паланка Остров	паланка Курпиловка	паланка Вовчков	паланка Моравско

вірно

вірно

Транскрипція сучасною турецькою латиницею.

s. 1

*Defterhane-i amiresi Kamaniçe eyaleti defterleriniñ yanında
zabt ve hıfz olunması
buyuruldu
fi 18 s[afara] seneti [10]89*

sahh

s. 2

*Ozi suyunuñ berü tarafında olan Ukranya memleketiniñ kal'a ve palanka ve polkovnikları
beyan eder*

	Çehrinden sekiz sa'attır	Çehrinden sekiz sacattır	Çehrinden altı sacattır	Çehrinden altı sacattır
kal'a-i Çehrîn	palanka-i Kîrlov	Palanka-i Vôrônovka	palanka-i Bûjîn	palanka-i Bôrôvîçe ⁿ
	Çehrinden sekiz sacattır	Çehrinden iki sacattır	Çehrinden altı sacattır	Çehrinden on sacattır
palanka-i Kapîtânovka	palanka-i Sûbôtov	palanka-i Medvedovka	palanka-i Jâbôtîn	palanka-i Bôrîkî

<i>Çehrinden on sacattır</i>	<i>Çehrinden on iki sacattır</i>	<i>Çehrinden on altı sacattır</i>	<i>Çehrinden on sekiz sacattır</i>	<i>Çehrinden iğirmi sacattır</i>
palanka-i Kamanka	palanka-i Ôlôvâtîn	palanka-i Îsmîlâ	palanka-i Bâklî	palanka-i Ôrlovça
<i>Çehrinden yiğirmi dört sacattır</i>				
palanka-i Hôrôdîşça				

Özi suyunun öte yakasında Çehrin kalcasına tabci palankalardır

palanka-i Veremîyovka	palanka-i Zovnîn	palanka-i Havrôstîn	palanka-i Bôrômla	palanka-i Lukômla
palanka-i Çehrîn Dûbrova	palanka-i Hôrôdîşça	palanka-i Lâsovka	palanqa-i Qîramancûk	palanqa-i Kîşinqa
palanqa-i Pira Volôçna	palanqa-i Mânca Liyavka	palanqa-i Hîvîdovorvka	palanqa-i Ôstâpya	palanqa-i Hovtva

Çerkâs kal'asına ve polkovnikna tab'î palankalardır

	<i>Çerkâsa altı sacattır</i>	<i>Çerkâsa altı sacattır</i>	<i>Çerkâsa dört sacattır</i>	
kal'a-i Çerkâs Kermân	palanka-i Môşîna	palanka-i Blazûr	palanka-i Laskov	
<i>Çerkasa altı sacat dır</i>	<i>Çerkâsa altı sacattır</i>	<i>Çerkâsa dört sacattır</i>	<i>Çerkâsa dört sacattır</i>	
palanka-i Hôdâlî	palanka-i Tâldiki	palanka-i Verhûnî	palanka-i Îstepânkî	Palanka

Özi suyunun öte yakasında Çerkas kalasına tabci palankalar dır

palanka-i Bôhôskova	palanka-i Îslôbôdka	palanka-i Çehôva	palanka-i Ûlûbôtôşa	palanka-i Korôpîvna
palanka-i Îrklî				

Özi suyunun beri yakasında Kanev kalasına ve polkovnikna tabci palankalar dır

kal'a-i Kanev	palanka-i Mejîrîç	palanka-i Mihâlovka	palanka-i Mâslovka	palanka-i Trahte Mîrov
palanka-i Îrjâvîça	palanka-i Îstâykî	palanka-i Tîrî Pôlya	palanka-i Yâplônov	palanka-i Îrj Jiçov

Özi suyunun öte yakasında Kanev kalasına tabci palankalar dır

palanka-i Dômôntov	palanka-i Pîşiniçna	palanka-i Bovniuv	palanka-i Pôrôhârî	
-----------------------	------------------------	----------------------	-----------------------	--

اوزی صوبیک بری بقیه سنه قوتلعه سنه و بولقوتنه تابع بلنقه لورد
3

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
موزینج بیجاوتم قاسلوقه ترهته پور

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
ایز اوچه انشایی تیری بولم یاباقو ایرزجو

اوزی صوبیک اتم بقیه سنه قوتلعه سنه تابع بلنقه لورد

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
دومونق پشینه بونو بوزوماری

طرحیجه تلعه سنه و بولقوتنه تابع بلنقه لورد

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
طرحیجه تر بانیقه توشته دینه تیری بسی قاتی بولم

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
اویج طالتویه موسورون قوشینه

عنان قلعه سنه و بولقوتنه تابع اولان بلنقه لورد

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
عنان اوردوم جریستونم قوتلغ ایوان خورون

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
یانوج صوب لوم زانقوجی موزلکی اشقینی

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
خوبن جانیقون انسین اوچه کشلاق

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
وزیج ماسریجه قرانوقه جبولو کنه تریجه

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
بومونم قوتلعه بوزونم لشجیونم جمرانقه

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
زوماونم مانکیتم بولکه ساوایچه قمته

اوزی صوبیک بری بقیه سنه قوتلعه سنه و بولقوتنه تابع بلنقه لورد
بیان ایدر

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
چهرین قوتلوق ووزونم بوزین بوزوویجه

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
پیشانوقه صوبونو مذودوقه زابونم بوزی

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
تفته اولوایتین اسمیلا باقلی اوزلوجه

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
حورویجه

اوزی صوبیک اتم بقیه سنه چهرین قلعه سنه تابع بلنقه لورد

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
وروی بوقه روتین خوروشین بوزومله لقوتلعه

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
چهرین بوزون خورویجه لاسوقه تیرنجون کیشینه

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
بره ولوجه مانجلیونم هیوندیونم اوشابه خورون

چرفاس قلعه سنه و بولقوتنه تابع بلنقه لورد

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
چرفاس قلعان موشینه بلانور

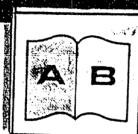
بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
خودلی طالیدی موزلکی انشایی

اوزی صوبیک اتم بقیه سنه چرفاس قلعه سنه تابع بلنقه لورد

بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه بلنقه
بوزونم اصلوبونم بخورون اولوبونم قزوبونم

بلنقه
ایرکی

TT_0808

Tırhāvîca kalasına ve polkovnikna tabci palankalar dır

kal ^a -i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Tırhāvîca	Nerûbâyka	Kapûstina Dôlîna	Nabarî Bîsî	Kâlnî Bôlôta
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	
Ûvilîhovaç	Tâlnôye	Môşôrôv	Kôşînçe	

Ğumân kalasına ve polkovnikna tabci olan palankalar dır

kala-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Ğumân	Ôrâdovka	Hırstinovka	Kûbliç	Îvân Hôrôt
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Yânôveç	Sûba Lovka	Zâtkovçî	Môçûlkî	Îskîpinçî
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Hûbnîk	Çâykovka	'Âysîn	Ônça	Kislâk
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Verbîç	Manâstırîşçe	Karâtovka	Çibûlov	Kanaza Kîrînça
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Bûsovka	Kovanliya	Bûzovka	Lişçanovka	Çamarmânika
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Rômânovka	Mânkovka	Bûka	Şâvulîha	Kamanka

s. 3

palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Îvânka	Bâbânî	Zûbrîçe	Bisârovka	Kîra Cônovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Sûşkovka	Tîşkovka	Çaçalovka	Râkôveç	Himârovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka	palanka
Sâvrân	Îstepânovka	Kôçûbiyovka		

Kâlnîk kalasına ve polkovnikna tabci olan palankalar dır

kala-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Kâlnîk	Dâşov	Râhnî	Bôndûrî	Kûna
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Hôrôdok	Lavûhî	Dûşka	Terlîça	Savâştyânovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Bolobânovka	Yûşkôfçî	Ôrâtov	Jîvôtov	Bâbîn
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Pârî Yovka	Lîphî	Çernâvka	Lîpôveç	Jörnîşçe
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Pîsôçîn	Voytovçî	Ûbovdnaya	Nemrov	Kômârov
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Vînîça	Îstarajavka	Hûşçî	Ûlâdovka	Îhmiłnîk
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Kostantinov Nôvî	Lâtîçov	Litîn	Yovçe	Selişçe
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Mîkûlınçî	Pirîlovka	Sôkîska	Pôtôş	Cûzov
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Kûsânovka	Sînâva	Sînyâvka	Pilâvçî	Kamanôhôrka

***Pavoloç kalasına ve polkovnikna tabci olan palankalar dır
Köylerinden macada hala ehali içlerinde oturur***

kala-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Pâvolôç	Tûrçîha	Volôdârka	Ântônov	Salazanovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Sakvîra	Pôhrebişçe	Bôrçôhovka	Covnikov	Balî Lovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Payâtîhov	Tetiyov	Jîvôtov	Berdîçov	Mâhnovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Bistirîk	Lasçîn	Kôdnayâ	Payâtka	Îsladôvişçe
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Kôtelnayâ	Torôyânov	Vliskov	Zitômîr	Hodôrkov
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Borôşîlov	Tôdôrovka	Vodvitye	Kûrnîn	Bîlôpôle
palanka-i	palanka-i			
Rûjîn	Çarâşna			

***Byalo Çerkve kala ve polkovnikna tabci palankalar dır ki köylerinden macada ve hala Leh ta'îfesi
içlerinde oturur***

kala-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Byâlô Çerkva	Volşânka	Sanâvka	Rôkitna	Kovşuvâta
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Nâstâska	Bôyârka	Îstâvişçe	Îtrîlisî	Fastov

s. 4

palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Mâtôvilovka	Makârov	Nişçov	Rovjov	Kôçûrov
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Râdômişle	Viršovka	Çernâhov	Horôstî Şov	Vîla
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	
Dîdovçîna	Çernâ Hôrôtka	Sinîsa	Lasavîçî	

Hala Paraşlav kalasına ve polkovnikna tabci olan palankalar dır

kala-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Parâşlâv	Tûlçîn	Kîrnôsovka	Tîmônovka	Îkalabâne
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Sarâpânovka	Kûnîçe	Sôkôlovka	Kitâyhôrôt	Îlyâšovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Bîlôusovka	Mîhâylovka	Vâsîlovka	Mâçûha	Îşkrovçî
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Rây Hôrôt	Tarkânovka	Bôndôrovka	Katâşîn	Kûreniyovka
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Mâzkovka	Verbka	Çeçelnik	Paşkâne	Kazâvçîn
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Ôsî Yovka	Ûstyâ	Kîrî Yovka	Sômovka	Berşâd
palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i	palanka-i
Bâlânovka	Ôbôdovka	Torôstyâneç	Râşkov	Dîmitrâşkovka

palanka-i Mamnîça Nîstrôvaya	palanka-i Kûsançe	palanka-i Sakôlovka	palanka-i Yânpôl	palanka-i Bûșâ
palanka-i Îstine	palanka-i Îmyâskovka	palanka-i Kômârîhôrôt	palanka-i Mûrâhva	palanka-i Kôpîstrîn
palanka-i Îstanî Slâv	palanka-i Barâyîlov	palanka-i Karasnaya	palanka-i Îspî Kov	palanka-i Silnîçe
palanka-i Jâbôkrîc	palanka-i Peçâra	palanka-i Sôkôleç	palanka-i Hôlôdovka	palanka-i Bôsâkov
palanka-i Îskyâ	palanka-i Zâharâšovka	palanka-i Kîrșikinçî	palanka-i Bôrtnikî	palanka-i

Mohilov kalasına ve polkovnikna tabci palankalar dır

kala-i Môhîlov	palanka-i Yârûha	palanka-i Bîlî	palanka-i Ûșîça	palanka-i Îhrapçiyov
palanka-i Kûça	palanka-i Ôlî Hovaç	palanka-i Kâlûs	palanka-i Îzvân	palanka-i Lâdâva
palanka-i Sara Bariyâ	palanka-i Ôzârîncî	palanka-i Kôpây Hôrôdok	palanka-i Lovçîneç	palanka-i Kûrî Lovçî

s. 5

palanka-i Kiraça Novka	palanka-i Sûhâkîç	palanka-i Șârîhôrôd	palanka	palanka
---------------------------	----------------------	------------------------	---------	---------

Hala Moskov zabtında Kiyovaya kalasına ve polkovnikna tabci palankalardır, ki Özi suyunun berü yakasında dır

kala-i Kiyôva	palanka-i Ôbûhav	palanka-i Vâsîlkav	palanka-i Môtôvîlovka	palanka-i Çirnôhôrôtka
palanka-i Dîmer	palanka-i Bôrôdânka	palanka-i Makârov	palanka-i Îvânkov	palanka-i Kûhârî
palanka-i Çâykovka	palanka-i Vôrsovka	palanka-i Hôrôdișçe	palanka-i Râdômișle	palanka-i Sâvrov
palanka-i Sâvrov Nôvî	palanka-i Lesnikî	palanka-i Bâzâr	palanka-i Karastyâtîçî	palanka-i Novirinsk
palanka-i Çônôbîl	palanka-i Ovrûçov	palanka-i Môzîr	palanka-i Hôrînostây Pôle	palanka-i Nârôdiçî
palanka-i Dovmântov	palanka-i Kôpâçov	palanka-i Nașukarov	p...	

sahh

sahh

Özi suyunun öte yakasında Kiyova kalasına tabci palankalar dır

palanka-i Barôvârî	palanka-i Hôhôlov	palanka-i Zâvôrîçî	palanka-i Bôbrôvîçe	palanka-i Kôbișça
palanka-i Nôsovka	palanka-i Kôzeleç	palanka-i Semî Pôlkî	palanka-i Ôstrov	palanka-i Kûrpî Lovka
palanka-i Vovçkov	palanka-i Mûrâvskô			

sahh

sahh